

Годишен отчет

за дейността на

Националния център за безопасен интернет
Safenet.bg

2017

Публичен отчет за дейностите на Националния център за безопасен интернет, координиран от Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, Асоциация Родители в партньорство с рекламна агенция ДеКони

Съдържание

Какво е Центърът за безопасен интернет?	3
Кои сме ние?	3
Обществен съвет за безопасен интернет	4
Гореща линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет	5
Консултантска линия за онлайн безопасност	6
Сайтът на Центъра за безопасен интернет	8
Изследователска дейност	8
Национално представително изследване „Децата на България онлайн“	8
Изследване „Децата до 8 години и дигиталните технологии“	8
Проекти и инициативи	9
Обучителна програма „Киберскаут“	9
Развиване на дигитално-медийна грамотност в начален курс	10
Младежки панел	10
Образователни кампании за ангажиране на родители и учители	11
Мобилното приложение на Националния център за безопасен интернет	12
Обучение „Превенция на виртуално и реално насилие“	12
Обучителен курс за квалификация на учители	12
Ден за безопасен интернет	12
Кампания „Търсенето на Емо“	13
Състезание между деца за най-добър видео блог	13
Фамилатлон	14
Международно сътрудничество	14
Национално сътрудничество и медийни изяви	14
Коалиция за развиване на медийната грамотност на българските деца	14
Сътрудничество с училища и държавни институции	15
Медийни изяви	15

Какво е Центърът за безопасен интернет?

Българският Център за безопасен интернет бе основан през 2005 г. от Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ (Фондация ПИК) с финансовата подкрепа на Европейската комисия. Асоциация Родители и рекламна агенция ДеКони се присъединиха като партньори в Центъра от 2008 г.

През май 2006 г. Фондация ПИК пусна в действие българската интернет Гореща линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет, която стана пълноправен член на Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, обединяваща вече 45 държави. От 2010 г. Горещата линия работи в рамките на програмата на Европейската комисия „Безопасен интернет“ 2009-2013. През юни 2008 г. стартира и дейността на Центъра като национален информационно-обучителен център с частичната финансова подкрепа на програмата на Европейската комисия „Безопасен интернет плюс“, а през 2011 г. беше пусната в действие и Консултантска линия за безопасен интернет, която се поддържа от Асоциация Родители. Центърът за безопасен интернет е член и представител за България на европейската мрежа от 30 центъра за безопасен интернет Insafe в рамките на Механизма за свързване на Европа на Европейската комисия.

Българският център за безопасен интернет работи в тясно сътрудничество с много ключови институции и организации в България и чужбина. Двадесет и шест държавни институции, неправителствени организации и частни компании и асоциации, които имат пряко отношение към сигурността на децата и младите хора в интернет, са членове на Обществения съвет за безопасен интернет.

Кои сме ние?

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ (Фондация ПИК) е неправителствена организация с нестопанска цел, регистрирана в обществена полза и основана в София през 1991 година. Мисията ѝ е да насърчава и подпомага развитието на информационното общество и икономиката на знанието в национален, регионален, европейски и глобален контекст. Фондация ПИК е сред водещите български организации, работещи за развитието на образовано общество и устойчива иновативна икономика.

Сред главните дейности на Фондация ПИК са:

- приложни изследвания и анализи, които подпомагат развитието и въвеждането на публични политики;
- подпомагане на постигането на консенсус по публични политики чрез събиране на ключовите участници, каквито са правителството, бизнесът и гражданското общество и чрез формирането на коалиции и сътрудничества между частния и публичния сектор;
- развиване на капацитета на различни професионални групи чрез обучения и обмен на знание и добри практики;
- изработване на иновативни решения за различни проблеми на развитието и създаване на нови концепции за политики и иновативни методи за създаване на политики.

Фондация ПИК е член на няколко национални и международни мрежи, работещи в сферата на детските права, защитата на децата и безопасната употреба на интернет:

- Европейската мрежа от Центрове за безопасен интернет Insafe
- Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE
- Национална мрежа на децата
- Европейска изследователска мрежа „Децата по света онлайн“ (Global Kids Online)
- Мрежа за противодействие на радикализацията (The Radicalization Awareness Network)

Фондация ПИК координира Обществения съвет за безопасен интернет.

Асоциация Родители е неправителствена организация, създадена през 2001 г. и работеща за утвърждаване ролята на семейството в отглеждането, възпитанието и образованието на децата. Фокус на нейната работа е подобряване на връзката между семейството и училището, утвърждаването на ценностите на гражданското общество и здравословния начин на живот. За реализиране на тези цели асоциацията работи по проекти с различни организации и институции. Нейната застъпническа дейност в партньорство с неправителствения сектор, бизнеса, институциите и отделните граждани има за цел да гарантира правата на децата и семействата в България,

Асоциация Родители е член на:

- Национална мрежа за децата;
- Обществен съвет за безопасен интернет;
- Работни групи към МОН, ДАЗД, Дирекция "Образование" на Столична община и др.

Рекламна агенция ДеКони е маркетинг агенция с двадесетгодишна история на успешно изграждане на имидж на компании и тяхното популяризиране. Агенцията е въвела на българския пазар международни компании като OMV, Jim Beam, Dunkin' Donuts, KFC, JYSK, Prisun, Creditex, и Lidl.

Агенцията е експерт в областта на корпоративната социална отговорност, създаването на ефективни модели за сътрудничество между компании, неправителствени организации, правителствени и международни организации с траен ефект върху устойчивото развитие на обособени общности на локално и регионално ниво, както и на българското общество като цяло. Екипът на агенцията успешно е осъществявал множество медийни кампании и кампании за повишаване на информираността със социален отзвук. Тези кампании включват благотворителни маратони като „Да тичаме за здраве, да тичаме за децата“ и кампании за намаляване на емисиите въглероден диоксид на градския транспорт, както и за обзавеждане на домове за деца без родители.

Обществен съвет за безопасен интернет

Общественият съвет за безопасен интернет бе учреден през април 2006 година. Негови членове са представители на институции и организации, които имат отношение към онлайн безопасността на децата – държавни институции, бизнес асоциации, частни компании, неправителствени организации и експерти. Всички членове на Съвета имат обща мисия – да направят интернет по-безопасна и развиваща среда за непълнолетните потребители.

Общественият съвет обсъжда и одобрява годишните отчети за дейността на Центъра за безопасен интернет и дава препоръки за подобряване на работата му. Той одобрява работните процедури на Горещата интернет линия и Консултантската линия и, ако е необходимо, ги променя съобразно с настъпили промени в европейското и националното законодателство, в социалните и икономическите условия в страната. При възникване на сериозен проблем или затруднение в процеса на работа на Центъра и неговите услуги, Общественият съвет предлага подходящи варианти за решение.

Членовете на Обществения съвет работят активно за осъществяване на целите на Центъра за безопасен интернет. Те инициират и участват в различни дейности, популяризиращи правилата за безопасна употреба на интернет, с цел повишаване на социалната информираност за рисковете, пред които са изправени непълнолетните в интернет, както и за начините за тяхното предотвратяване.

Членове на Обществения съвет за безопасен интернет

1. Парламентарна Комисия по въпросите на децата, младежта и спорта
2. Държавна агенция за закрила на детето
3. Сдружение за електронни комуникации
4. Министерство на образованието и науката
5. Министерство на вътрешните работи
6. Министерство на културата
7. Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
8. Столична община
9. Интернет общество – България
10. Българска асоциация по информационни технологии (БАИТ)
11. Виваком
12. Cisco Systems- България
13. Фондация „Право и интернет“
14. Асоциация Родители
15. Кабината
16. Фондация "Партньори-България"
17. Българска федерация по електронен спорт
18. Фондация "Джендър образование, изследвания и технологии"
19. Мтел
20. Теленор България
21. Майкрософт България
22. Център за изследване на демокрацията
23. Национална мрежа за децата
24. Дигитална национална коалиция
25. Фондация "Дигиталните деца"
26. Жюстин Томс, университетски преподавател

Гореща линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет

Българската интернет Гореща линия започна своята работа от май 2006 година. Нейният главен приоритет е да спре разпространението на изображения на сексуална злоупотреба с деца (детска порнография) и да се бори с другите форми на сексуални посегателства срещу деца в интернет (подмамване с цел сексуална злоупотреба, трафик, секс туризъм и други), както и премахването или ограничаването на интернет съдържание, неподходящо или вредно за деца. Всеки възрастен или непълнолетен, който иска да докладва за онлайн съдържание или поведение, което е незаконно според българското законодателство

или може да има травматичен или вреден ефект върху малолетните и непълнолетните потребители, може лесно да подаде сигнал на сайта <http://www.safenet.bg>. Анонимността на докладващите е гарантирана.

Горещата линия си сътрудничи активно със съответните правоприлагащи органи на основата на рамково споразумение с Министерството на вътрешните работи, подписано през януари 2006 година. Тя работи в тясно партньорство с 45 горещи линии, членуващи в Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE и с Интерпол. Опитът показва, че доброто партньорство между Горещата линия и правоприлагащите органи в България и в другите държави значително повишава ефективността на борбата срещу незаконното или вредно за деца съдържание и поведение в интернет.

Работата на Горещата линия следва работни процедури, одобрени от Обществения съвет за безопасен интернет. Процедурите гарантират, че при желание на докладващия да остане в анонимност, неговата/нейната конфиденциалност ще бъде запазена. Когато получат сигнал, операторите на Горещата линия първо установяват физическото местонахождение на докладваното съдържание. Ако съвърът се намира в България, докладваното съдържание се предава по специално установена сигурна комуникационна линия към Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ на МВР, като тази процедура отговаря на рамковото споразумение за сътрудничество с МВР, подписано през 2006 година. Когато съдържанието е проследено до друга държава-член на Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, докладваното съдържание се предава на въпросната партньорска Гореща линия. В случаите, в които съдържанието се намира в трета държава, докладваното съдържание се предава на ГДБОП, която предприема допълнителни стъпки, базирани на международните процедури за полицейско сътрудничество.

Най-лесният начин за подаване на сигнал е през формуляр, достъпен на сайта <http://www.safenet.bg>. Освен това, операторите на Горещата линия реагират при докладване или въпрос по телефона (02/973 3000), имейл (hotline@online.bg) или през Фейсбук страницата на Центъра за безопасен интернет (<https://www.facebook.com/SafenetBG>). Когато е уместно, операторите на Горещата линия съветват потребителите да се свържат с психолозите на Консултантската линия, като спазват вътрешните процедури за предаване на докладвано съдържание, приета от Фондация ПИК и Асоциация Родители.

През 2017 г. Горещата линия получи и обработи 4402 сигнала. След обработването на сигналите 4122 от тях бяха класифицирани като касаещи незаконно съдържание или поведение в интернет:

- Детска порнография – 4096
- Детска еротика/нудизъм - 4
- Подмамване на дете – 5
- Наркотици - 2
- Расизъм и ксенофобия - 1
- Подбуждане към насилие – 18

От получените сигнали 3878 бяха предадени на Министерството на вътрешните работи, 249 бяха препратени към други INHOPE Горещи линии, 6 случая бяха предадени на други компетентни български институции, а в 5 случая беше поискано сваляне на вредно за деца съдържание..

Консултантска линия за онлайн безопасност

Консултантската линия се управлява от Асоциация Родители. Тя представлява консултативен център за осигуряване на подкрепа и съвет при онлайн инциденти с деца и млади хора. Обучените оператори-консултанти на Консултантската линия са достъпни на кратък телефонен номер 124 123 (всяко обаждане се заплаща 14 или 15 стотинки според оператора еднократно независимо от продължителността на разговора), чрез модул за чат в реално време на сайта <http://www.safenet.bg>, и по имейл

(helpline@online.bg). Информацията за всички проведени консултации се запазва в база данни в съответствие със Закона за защита на личните данни и е стриктно конфиденциална. Всички хора, свързващи се с линията, могат да запазят анонимност, ако пожелаят.

Консултантската линия работи от 10:00 до 16:00 часа от понеделник до петък. Консултантите са обучени психолози, които са добре подготвени за оценяването на сериозността на даден случай и, когато е необходимо, да насочат жертвата за допълнителна помощ, консултация и/или терапия към подходящите институции и организации.

Включването на консултантите е особено важно в случаи, когато онлайн рисковете, пред които са изправени деца, са резултат от действията на техни връстници. Такива действия са онлайн тормозът, качването на незаконно или вредно съдържание на сайтовете за споделяне на снимки и видео, както и в социалните мрежи, като също така включват и безотговорно или рисково поведение в интернет.

Когато някой се свърже с Консултантската линия с проблеми, засягащи сексуално насилие, подмамване с цел сексуална злоупотреба, разпространение на детска порнография, сексуална експлоатация на деца, разпространение на тероризъм, ксенофобия, расизъм или етническа омраза в интернет, онлайн тормоз или интернет измами, консултантите препращат тези сигнали към интернет Горещата линия, където те се анализират и, ако е необходимо, се препращат към ГДБОП за разследване.

През 2017 г., Консултантската линия отговори на 350 запитвания.

Реалните инциденти бяха 132 и засягаха следните въпроси:

- Вредно съдържание - 5
- Грууминг (подмамване на дете с цел сексуална злоупотреба) - 1
- Комерсиални рискове/заплахи - 5
- Любов/взаимоотношения/сексуалност (онлайн) - 3
- Нежелан контакт от непознат (различен от грууминг) - 1
- Незаконно съдържание, отнасящо се към Горещата линия - 7
- Онлайн престъпления - 3
- Онлайн тормоз - 31
- Прекомерна употреба - 1
- Самоличност (злоупотреба със самоличността) - 14
- Самоличност (как да я пазим) - 3
- Самонараняване - 21
- Секстинг - 7
- Сексуална злоупотреба - 1
- Суицид - 8
- Технически настройки - 21

Сайтът на Центъра за безопасен интернет

Националният център за безопасен интернет продължи през 2017 г. активно да актуализира своя уебсайт - www.safenet.bg. Той събира двете услуги на Центъра (Гореща линия и Консултантска линия) на едно място, правейки много по-удобно и лесно за потребителите да подават сигнал или да поискат консултация. Началната страница на уебсайта предоставя достъп до онлайн формуляр за докладване на незаконно или вредно за деца съдържание и поведение в интернет. Достъпът до чат в реално време с консултант на Консултантската линия също е достъпен от началната страница. Сайтът включва практически и информативни разяснения за най-често срещаните рискове в интернет за децата. Той представя и инициативите, обученията и материалите (наръчници, други публикации, презентации, урочни планове, плакати и други) на Центъра. Също така сайтът поддържа и редовно обновявана секция с новини. Новият сайт има и мобилна версия, което улеснява достъпа на потребители от смартфони и планшети. Обединяването на всички услуги в един сайт доведе до неколкостратно повишаване на посещаемостта, която е средно между 100 и 200 уникални посещения на ден.

Изследователска дейност

Национално представително изследване „Децата на България онлайн“

В края на 2016 г. – началото на 2017 г. се проведе националното представително изследване „Децата на България онлайн“, по поръчка на Националния център за безопасен интернет и по общата методология на изследователската мрежа „Децата на света онлайн“ (предишна „Децата на ЕС онлайн“). Резултатите от него бяха публикувани в три доклада: „Дигитално грамотни ли са родените в дигиталната епоха деца“; „Рискове и вреди“ и „Родителска подкрепа за развитие на дигиталните умения на децата“, които са достъпни на български и английски език на сайта на Центъра.

Сред основните изводи от изследването беше, че за последните 6 години възрастта, на която най-много български деца влизат за първи път в интернет, е спаднала с 3 години – от 10 на 7 години. В същото време родителският надзор започва да отслабва, преди децата да са развили медийно-дигиталната си грамотност, необходима за справяне с онлайн рисковете и за пълноценно използване на възможностите на интернет, а образователната система не се фокусира върху развиването на тези умения.

Резултатите и препоръките към родители, училища и институции от трите доклада са в основата на общата стратегия на Центъра и на проектите и инициативите, проведени през 2017 г.

Изследване „Децата до 8 години и дигиталните технологии“

Изследването „Децата до 8 години и дигиталните технологии“ беше проведено от Центъра за безопасен интернет между ноември 2016 г. и януари 2017 г. като продължение на изследване от 2015 г. за това как децата на или под 8-годишна възраст и техните семейства ползват дигитални технологии. И двете изследвания бяха проведени в рамките на общоевропейско изследване, координирано от Общия изследователски център на Европейската комисия.

В рамките на второто изследване бяха посетени пет от семействата, които участваха в първия етап на проучването. Основната цел беше да се оцени как са се променили възприятията на различните членове

на семействата за периода от година и половина след предишното им интервюиране, какви са разликите в интересите на децата, в уменията и практиките им и какви са разликите в родителската подкрепа при използването на дигитални технологии от децата им.

Резултатът от това изследване беше ценно ново знание, запълващо празнините в съществуващите до този момент научни изследвания, които до голяма степен пренебрегваха темата как най-малките деца се справят в дигиталния свят.

Проекти и инициативи

През 2017 г. дейностите на Националния център за безопасен интернет бяха фокусирани върху няколко основни приоритета: кампании, обучителни дейности, изследвания и поддържане на Горещата онлайн линия и Консултантската линия.

Обучителна програма „Киберскаут“

През 2017 г. Националният център за безопасен интернет осъществи третото издание на обучителната програма „Киберскаут“. Програмата използва метода „връстници обучават връстници“, за да подготви ученици от 5 клас да популяризират основните рискове в интернет пространството и съответните начини за справяне с тях сред свои връстници из цяла България. С финансовата подкрепа на Теленор България през 2017 година през обучението преминаха 240 ученици от Пазарджик, София, Оряхово, Свищов, Дългопол, Раковски, Радомир, Белозем, Чалъкови, Пловдив, Кюстендил и Елена.

Методиката на двудневното обучение е изградена върху принципите на автономност, учене чрез преживяване и чрез съпреживяване. През първия ден на обучението посредством подкрепяща среда и интерактивни методи участниците поетапно се сблъскват с предизвикателства, свързани с основните рискове в онлайн пространството и с начините за справяне с тях, рефлектират върху преживяването си и прилагат наученото във всеки следващ етап на обучението. През втория ден учениците използват натрупаните знания, за да влязат в ролята на киберскаут, като дават съвети на връстници и организират публични дейности, насочени към връстници, в симулирани ситуации. Методиката развива както тези практични умения, така и уменията за работа в екип и критичното мислене на участниците.

След обучението киберскаутите могат да се разделят по желание на отряди, които да провеждат свои инициативи по време на национално състезание с другите киберскаутски отряди. Специално жури излъчва трите най-добри дейности и участвалите в тях ученици получават награди и грамоти на тържествена церемония в София в Деня за безопасен интернет през февруари следващата година. Паралелно със състезанието отрядите получават възможност да участват в месечни мисии, чрез които развиват уменията си на киберскаут.

През декември 2017 г. програма "Киберскаут" бе класирана на девето място в Европа от Европейската мрежа за превенция на престъпността (European Crime Prevention Network) и бе представена в рамките на конференция на добрите практики в Талин, Естония, в рамките на нейното председателство на Съвета на Европейския съюз.

Развиване на дигитално-медийна грамотност в начален курс

Центърът за безопасен интернет започна работа по два паралелни проекта, целта на които е да се разработят методики за ранно развитие на ДМГ у децата и да се въведат в училище. И по двата проекта Центърът си сътрудничи с практикуващи учители, академични кадри и други експерти, така че методиките да бъдат лесно интегрирани в учебното съдържание и приложими в българския контекст.

Проект 1: „От дигитална компетентност към дигитално гражданство“

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ и Факултетът по предучилищна и начална педагогика на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ разработиха съдържание за ранно развитие на ДМГ за курс за следдипломна квалификация „Монтесори философия в епохата на дигиталните технологии“. Под ръководството на лекторите на курса и експерти на Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ курсистите разработиха методика, която използва елементи от Монтесори педагогиката за развиване на пет основни компетентности у ученици от начален курс, базирани на Европейската рамка за дигитална компетентност на ЕС (DigiComp) и модела за медийна грамотност на Европейската асоциация на зрителите (EAVI). Това са 1) Информационна грамотност; 2) Комуникация и сътрудничество; 3) Създаване на дигитално съдържание; 4) Безопасност и 5) Разрешаване на проблеми.

От дигитална компетентност към дигитално гражданство

Методиката съдържа 7 модулни занятия и две допълнителни учебни дейности, които могат да се интегрират в учебните програми по Български език и литература, Английски език, Околен свят, Човекът и обществото, Човекът и природата, Технологии и предприемачество, Домашен бит и техника и Час на класа за 2, 3 и 4 клас. Занятията бяха апробирани от учители в 7 училища в Долни Пасарел, Горна Малина, Кубрат, Стара Загора и София. Методиката бе представена на конференция за ДМГ на децата, организирана от Центъра в София на 30.05.2017 г.

Проект 2: „От дигитално детство към дигитално гражданство“.

Паралелно с подкрепата на Фондация ОУК през есента на 2017 г. се сформира експертен съвет, който работи по усъвършенстване на методиката, разработване на нов наръчник за ДМГ в начален и предлагане на концепция за реализиране на дигитално-медийната грамотност като национален приоритет. Наръчникът и концепцията ще бъдат финализирани и представени към края на учебната 2017/2018 г.

Младежки панел

Младежкият панел към Центъра за безопасен интернет е доброволческа структура, съществуваща като форма на младежко участие от 2010 г. В нея членуват младежи на възраст 14-18 г., които се събират регулярно, развиват дигитално-медийните си умения и играят важна роля в инициативите и събитията на Центъра и партньорските му организации.

През 2017 г. членовете на Младежкия панел разработиха идеи за кампания срещу речта на омразата онлайн. За целта бяха обучени върху маркетинговия модел ABCDE: как да определят подходящата целева група и да създадат подходящо съдържание за нея, след като идентифицират обичайното поведение и потребностите на представителите ѝ и как да намират подходящите канали за разпространение на посланията си. През юни 2017 г. младежите излязоха с предложения за мото, хаштаг и три варианта на сценарий за видеоклип на бъдещата кампания.

За международния Ден за безопасен интернет на 7 февруари 2017 г. младежите разработиха и казуси, свързани с използването на реч на омразата в интернет, върху които се проведе работа по групи,

последвана от обща дискусия с участието на учители, експерти, ученици. Казусите послужиха и за обсъждане, което се проведе на ежегодната Младежка среща в Горна Оряховица (23-25 февруари 2017 г.) и в което членове на Панела участваха като съводители.

Младежите имаха водеща роля и на първата младежка среща с представители на компанията Фейсбук (сред които ръководителката на политиката за сигурност за Европа, Близкия Изток и Африка Жули дьо Байенкур и регионалния координатор за Централна и Източна Европа Габриела Чех) на 25 март в София, последвала регионална среща на компанията с НПО и др. организации от 10 държави в региона. На нея младежите споделиха положителния и отрицателния си опит със социалната мрежа.

Младежите се включиха активно в ежегодния Младежки форум Voice It на Националната мрежа за децата, провел се на 20 ноември 2017 г. в София. Заедно с експерти от НЦБИ, младежите водиха две паралелни дискусии – едната по темата „Младите хора и интернет“, а другата – за дигитално-медийната грамотност. И в двете се включиха активно много млади хора и възрастни, които стигнаха до извода, че развиването на дигитално-медийните умения следва да бъде включено в образователната система и че е необходим мултидисциплинарен подход.

Членове на Младежкия панел също така представиха чрез артистичен пърформанс и важни данни от националното представително изследване на Центъра за безопасен интернет „Децата на България онлайн“ на конференция, организирана от УНИЦЕФ и ДАЗД на 14 декември 2017 г. в София.

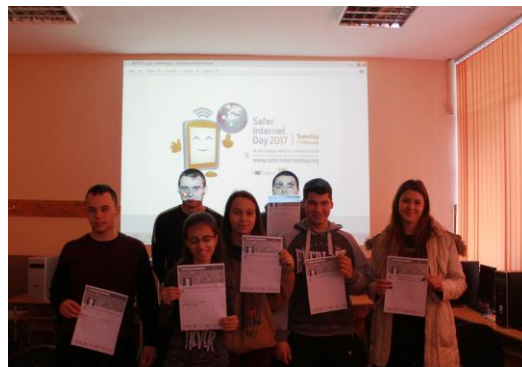
Образователни кампании за ангажиране на родители и учители

Центърът за безопасен интернет ангажира родители и учители за развиването на дигитално-медийната грамотност на българските деца чрез циклични кампании.

Кампания „От теб зависи“

Стотици ученици в цялата страна се включиха в интерактивни занятия за това какво е реч на омразата и как да реагират на нея, проведени в рамките на училищната кампания „От теб з@виси“. Кампанията стартира на Деня за безопасен интернет, отбелязан на 7 февруари.

Децата се забавляваха, научавайки нови неща и след това разсъждаваха за това, което ни прави различни и за нещата, които ни обединяват. Целта бе учениците да се замислят за емоциите, които поражда агресивното поведение в социалните мрежи и за възможните подходи за противодействие и намаляване на онлайн агресията.

Кампания „Учител-будител в дигиталната епоха“

Над 3400 деца от повече от 70 училища в цялата страна се включиха в годишната кампания „Учител-будител в дигиталната епоха“, проведена от Центъра за безопасен интернет за седма поредна година. Те участваха в интерактивен урок за развиване на уменията, свързани с дигитално-медийната грамотност.

Учениците се запознаха с критериите за оценка на информация, какво е важно да съобразяват, когато споделят нещо в интернет и с различни възможности за решаване на проблем в интернет като да споделят с доверен възрастен, да разговарят с родител или да потърсят Консултативната линия за онлайн безопасност.

Мобилното приложение на Националния център за безопасен интернет

През 2017 г. Центърът за безопасен интернет разработи свое мобилно приложение, което дава възможност не само за бързо подаване на сигнал към онлайн Горещата линия или за бърза връзка с консултант при проблем на дете онлайн, но и за проверка на уменията да се предпазваме от опасностите в интернет.

Приложението SafeNetApp беше разработено с финансовата подкрепа на Теленор България както за мобилни устройства с Андроид, така и за iOS. То отваря с един клик онлайн формата на Националния център за безопасен интернет за подаване на сигнал за незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет, или пък осигурява бързо свързване с консултант на Центъра по телефона или през чат.

Освен възможността да се потърси съвет или помощ при проблем на дете или непълнолетен в онлайн пространството, приложението има функция за проверка на сигурността на парола. Потребителят може също така да провери знанията си за сигурността в интернет с тест, а ако си направи регистрация - да сравни своя резултат с този на други потребители.

Обучение „Превенция на виртуално и реално насилие“

През годината продължиха обученията на учители по методиката „Превенция на виртуално и реално насилие чрез интерактивно обучение в училище“. Тази методика има за цел да запознае педагогически и други специалисти с основните онлайн рискове, спецификите на възрастовите периоди и задачите на възрастта, както и да ги подготви да работят системно с учениците от 5 до 12 клас с помощта на наръчник с разработени тематични занятия. Важна част от обучението е запознаването на специалистите със спецификите на динамиката на насилствените взаимоотношения. Друг основен елемент от обучението е запознаването с някои основни принципи от управлението на груповата динамика и интерактивните упражнения. На 11 и 12 април, по покана на МКБППМН Кремиковци, бе проведено обучение „Реално и виртуално насилие“ с 21 професионалисти – учители и обществени възпитатели от района. В хода на обучението учителите имаха възможност да се запознаят и да обсъждат различни казуси, да се запознаят с процедурите за реакция при различни ситуации на онлайн и офлайн тормоз.

Обучителен курс за квалификация на учители

От 2017 г. започна разработването на квалификационен курс за учители „Информационна сигурност и реакция при инциденти“ заедно с партньорската организация Кабината.ком – член на Обществения съвет за безопасен интернет. Курсът включва 8 часа очни обучения и 8 часа дистанционно обучение по теми, свързани с новите тенденции в използването на интернет от деца, основни онлайн рискове за деца – интервенция и превенция, и методики за обучение на деца на различна възраст за придобиване на дигитални умения и медийна грамотност. Към края на 2017 година над 170 учители преминаха очни обучения и бяха изготвени 8 видео-лекции по обхванатите в курса теми. Обученията ще продължат и през 2018 година.

Ден за безопасен интернет

На 7 февруари 2017 г. в над 100 държави на всички континенти беше отбелязан международният Ден за безопасен интернет. Основното събитие за България, организирано от националния Център за безопасен интернет под наслов „От теб з@виси“, се проведе в Детския научен център „Музейко“ в София.

Събитието беше открито официално от Офелия Кънева, председател на Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД) и заместник-

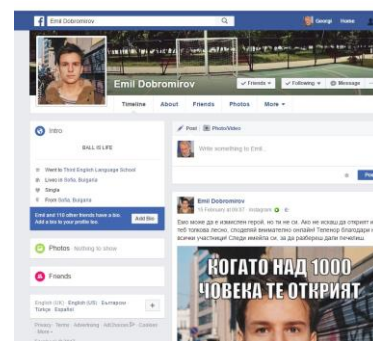
председател на Обществения съвет за безопасен интернет. Соня Ливингстън от London School of Economics, ръководител на изследователската мрежа „Децата по света онлайн“ (“Global Kids Online”), изтъкна някои от интересните резултати от националното представително изследване „Децата на България онлайн“, проведено в края на 2016 г. по поръчка на Националния център за безопасен интернет.

По традиция бяха отличени с грамоти и награди наградени 24 ученика от три отряда киберскаути – от Стара Загора, Божурище и Панагюрище, класирани на първите три места в националното състезание за организиране и провеждане на най-оригинална и интересна дейност за повишаване информираността на младите интернет потребители за опасностите в интернет и начините за предотвратяването им. Събитието продължи с обща дискусия с участието на учители, експерти, представители на неправителствени организации, ученици от различни възрасти, които дадоха предложения за реакции по казуси, свързани с използване на реч на омразата в интернет, изработени от Младежкия панел към Центъра за безопасен интернет.

Кампания „Търсенето на Емо“

Само за една седмица над 4000 души се включиха в онлайн кампанията-игра „Търсенето на Емо“. Кампанията, разработена съвместно от Теленор и Центъра за безопасен интернет, беше обявена в Деня за безопасен интернет 7 февруари.

Желаещите имаха една седмица да открият профилите в социалните мрежи на фиктивния герой Емил Добромиров и да съберат колкото може повече лична информация за него: къде учи, къде живее, какво хоби има, къде ходи, които са му приятелите и т.н.

Идеята на кампанията беше да привлече вниманието на тийнейджърите към рисковете от предоставяне на прекалено много лична информация в интернет. Това става понякога неволно – чрез снимки, коментари, чат. Над 24 000 души общо посетиха страницата на онлайн кампанията „Търсенето на Емо“.

Състезание между деца за най-добър видео блог

С пресконференция на 31 юли беше дадено началото на състезание по влогърски умения за деца на възраст от 6 до 16 години. Международният конкурс „ВЛОГНИ“, който се организира от детския телевизионен канал Cartoon Network с подкрепата на Националния център за безопасен интернет, целеше да стимулира децата да развият и демонстрират своите умения за създаване на видео-блогове.

Конкурсът продължи между 31 юли и 19 септември и излъчи най-добър гостуващ влогър на детския телевизионен канал. Основната идея на състезанието беше децата да развиват креативния си потенциал, което не само намалява рисковете онлайн, но и ги подтиква да станат активни дигитални граждани и творци на живота си. Именно затова партньор на състезанието беше Центърът за безопасен интернет.

Фамилатлон

Деветото издание на ежегодния Фамилатлон се проведе на обичайното място – Южния парк в София на 14 май 2017 г. Както и в предишните години, многобройните занимания предоставиха фантастична възможност на хиляди семейства да изпробват своите умения и да се забавляват, като участват в голямо разнообразие от игри и спортни събития за деца и родители. Центърът за безопасен интернет комбинира полезното с приятното, привличайки посетителите както с настолни, така и с дигитални игри за деца на тема безопасен интернет. Освен това Фамилатлон бе посетен и от клиниката за мобилни устройства на деца „Д-р ОхЗабя“. Консултативната линия за онлайн безопасност участва в организирането и провеждането и на още няколко събития, свързани с движението Фамилатлон, в други български градове: Дупница, Горна Оряховица и Самоков.

Международно сътрудничество

През 2017 г. Центърът продължи да бъде активен член на Европейската мрежа от Центрове за безопасен интернет Insafe и Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE. Центърът допринесе към работата на двете мрежи и взаимодейства с други Горещи линии и собственици / администратори на сайтове в Европа с цел отстраняването на незаконно или вредно за деца съдържание от мрежата. Също така, НЦБИ даде сериозен принос за мрежата „Децата по света онлайн“, тъй като първи проведе, анализира и публикува доклади от национално представително изследване за поведението на децата в интернет.

Други важни събития, в които експертите на Центъра взеха участие, са:

- Участие в 4 редовни и повече от 10 онлайн срещи на мрежите INHOPE и Insafe.
- Домакинство на регионална среща на 10 държави от югоизточна Европа с Фейсбук с цел засилване на мерките за безопасност на платформата.
- Съавторство на годишния водещ доклад на УНИЦЕФ „Състоянието на децата по света“, съдържащ резултатите на националното представително изследване „Децата на България онлайн“ с акцент върху дигитално-медийната грамотност и представяне на резултатите на конференция в София, организирана от Уницеф.
- Участие в 2 международни конференции в Люксембург и в Лондон с цел представяне и дискутиране на резултатите на националното представително изследване „Децата на България онлайн“ и следствията от тях.

Национално сътрудничество и медийни изяви

Коалиция за развиване на медийната грамотност на българските деца

Нарастващата важност на медийната грамотност за развитието и успеха на днешните деца и бавно-адаптиращата се образователна система мотивират Центъра за безопасен интернет да търси сътрудничество с други неправителствени организации. 2017 г. бе годината, когато това сътрудничество стана официална кауза на група български организации. По инициатива на Центъра за безопасен интернет и Центъра за култура и дебат „Червената къща“ и с участието на Института за прогресивно образование, Центъра за приобщаващо образование, Асоциацията на европейските журналисти в България, Заедно в

час, Национална мрежа за децата, Образование България 2030, Фондация „Гласът на децата“ на 11 септември, 2017 г. бе обявено учредяването на Коалиция за развитие на медийната грамотност на българските деца.

Целта на Коалицията е както да стимулира обществения дебат по темата, така и да събере и популяризира съществуващите добри практики на отделни училища, преподаватели, образователни институции, организации и медии, насочени към изграждане на базови дигитално-медийни умения у децата. Тези умения трябва да станат основата, върху която по-нататъшното образование ще може да гради, за да могат учениците да излизат от средното образование активни граждани на 21ви век и участници в икономиката.

Сътрудничество с училища и държавни институции

Много от дейностите на Центъра бяха проведени в сътрудничество с различни партньори както на национално, така и на местно ниво. Центърът има традиционно добро сътрудничество с множество училища и общини в страната. Учителите и техните ученици бяха активно включени в проекти като „Превенция на виртуално и реално насилие чрез интерактивно обучение в училище“; кампаниите „От теб зависи“ и „Учител – будител във виртуалното пространство“; апробирането на наръчник „От дигитална компетентност към дигитално гражданство“ и други. Министерството на образованието и науката се включи активно в експертната група за създаване на втората версия на наръчник за развиване на дигитално-медийна грамотност в начален курс. Сътрудничеството с други държавни институции също бе на високо ниво и експертите на Центъра имаха много продуктивни работни срещи с професионални общности като местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, отдели за закрила на детето, общински администрации, местни полицейски дирекции, районни инспекторати по образованието и местни комисии за борба с трафика на хора.

Медийни изяви

От септември 2017 г. беше установено дългосрочно партньорство с ежедневното сутрешно предаване „Преди обед“ на най-гледаната национална телевизия БиТиВи, което позволи да се въведе темата за дигиталната грамотност и онлайн безопасността с отразяване веднъж седмично на различни проблеми от тази област. За целта екипът на Центъра за безопасен интернет изготви списък с теми за отразяване с участието на експерти от Центъра и на външни експерти. Актуализирането и разширяването на списъка с теми продължава, като предаванията ще продължат и през цялата 2018 година.

Експертите на Центъра за безопасен интернет имаха и много други изяви в печатните и електронните медии, в които представиха различните кампании, резултатите от националното представително изследване „Децата на България онлайн“, аргументираха нуждата от системно интегриране на дигитално-медийната грамотност в българската образователна система и коментираха теми като насилието в интимните отношения между тийнейджъри, онлайн безопасността на децата и младите хора, рисковете за малките деца, ползващи социалните мрежи и начините за тяхното предотвратяване, превенционните дейности на Центъра, ролята на мобилните устройства в училищата, онлайн тормоза сред малолетните, онлайн радикализацията, екстремизма и речта на омразата, както и за това, какви действия трябва да предприемат родителите и училищата, за да защитят децата в интернет. Дейността на Центъра бе отразена в над 250 публикации и предавания.

Българският център за безопасен интернет благодари на своите партньори и поддръжници, които помогнаха за реализацията на всички дейности през 2017 година!